

Naročnina: doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

N

G. Milač Simon prof.

MO

Majstrova ul. 3.

Maribor

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

vsaka rec 2 Din man
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p,
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Zaščita dužnikov proti kmetským zadrugam spadnola.

1. Uredba. Ministrski svet je na predlog g. ministra za poledelstvo dr. D. Jankoviča sprijao uredbo od spremembe i dopunitve uredbe o zaščiti kmetov od 3. avgusta lanskoga leta. Uredba vsebuje 6 členov, šteri se etak glasijo:

Čl. 1. Odlagajo se na 1. september 1935. l. vsa plačila i činitve po čl. 3 i 4 uredbe od zaščite kmetov, v keliko so šče ne izvršena.

Čl. 2. Kmetje, šteri so dužni denarnim zavodom, morejo izvršiti zamenjavo tistih menic, štere bi že mogli plačati pod grožnjov zgübe zaščite v smisli točke 7 i 8 čl. 3 uredbe.

Čl. 3. Tisti dužnici, šteri so pa zaščito že zgübili, ar so ne postopali po predpisaj uredbe od zamenjave menic, dobijo zaščito ponovno, če do 15. marca t. l. zamenjavo izvršijo.

Čl. 4. Obrestna mera predvide-na v točki 1, čl. 3 uredbe pod I. in II. se znižavle za duge denarnim zadom od 6% na 4½%, za duge, drü-gim vüpnikom pa na 1% letno. Duž-nikom, šteri so že plačali obresti po 3 čl. uredbe, se bo ta razlika obresti vračunala v odplačilo glavnice.

Čl. 5. Čl. 10 uredbe se dodavle šče to: „To vala tüdi za terjanja poš-ne hranilnice, kmetijskih zadrug i njü-vih zvez“.

Čl. 6. Ta uredba stopi v veljavo z dnevom, gda bo objavlena v „Služ-benih novinah“. K. m. br. od 2. fe-bruara 1935.

2. Pojasnilo. V naslednjom podavlemo nikelko pojasnil k toj jako kratkoj uredbi.

a) V 1. čl. je za odplačila, štera bi mogla biti izvršena že do 15. novembra lanskoga leta, uvedeni moratorij za vse tiste, šteri plačila ne so izvršili. Uredba od 22. novembra 1933 je že postavila načelo, da se kapitalizirajo obresti onim zaščitenim dužnikom, šteri jih med letom 1933 neso plačali. Uredba od zaščiti kmetov od 3. avg. je postavila termin, po šterom morajo zaščiteni kmetje plačati za 1. 1934 najkesej do 15. novembra ednoletne obresti i to: denarnim zavodom 6%, ostalim vüpnikom pa 3½%. Zdajšnja uredba pa palik dävle moratorij dužnikom, šteri majo zamüdne obresti, da plačajo komaj po 1. septembri letos ono, ka bi mogli plačati že 15. novembra lani.

b) Čl. 2 i 3 se tičeta obnovitve menic, štere morajo zaščiteni dužniki po predpisaj odstavka 7 i 8 čl. 3 uredbe obnavljati denarnim zavodom. Celo tistim, šteri so zaščiti zavolo nespunjavanja te dužnosti že zgübili, da ta uredba šče naknadni rok do 15. marca t. l., da zamüjeno popravijo i si zaščito tak pa pridobijo.

c) V čl. 4 se znižavle obrestna mera za zaščitene dužnike od 6% na 4½%, če je vüpnik denarni zavod, od 3½% na 1% pa za vse drüge vüpnike. To znižanje obrestne mere ma po našem tolmačenji delüvanje za nazaj, t. j. za 1. 1934. Izrecno je najmre povedano, ka se onim dužnikom, šteri so po čl. 3 plačali 6% obresti denarnim zavodom ali pa 3½% ostalim vüpnikom, razlika mora vpisati, kak odplačilo kapitala. Pri denarnih zavodaj se teda dužnikom odpiše od plačanih 6% obresti 1½% kak odplačilo na kapital, pri drügh vüpnikaj pa se dužnikom odpiše od plačanih 3½% na glavnico 2½%.

č) Najvažnejši pa je za zadrüge čl. 5, šteri ma dodatek k čl. 10 uredbe, tak da se celotni čl. 10 uredbe od zaščiti kmetov odzdaj glasi: „Predpisi te uredbe se ne bodo vporabljali na terjanja Narodne banke kraljevine Jugoslavije, Državne hipotekarne banke i Privilegirane agrarne banke. Ednako

vala tüdi za terjanja Poštne hranilnice, kmetijskih zadrug i njüvih zvez“. Zaščita kmetov dužnikov proti kmetijskim zadrugam je tak spadnola i i vse uredbe o zaščiti kmetov, se kmetijskih zadrug več ne tičejo.

3. Previdnost pri terjatvaji. Nastane pitanje, ali kmetijske zadrüge lahko zdaj popunoma svobodno postopplejo proti dužnikom?

a) Istina je, uredba jih več ne veže, kak jih je vezala prle. Ali veže jih pa nekaj, ka je celo važnejše i močnejše nego uredba. To so obvü-pne gospodarske razmere kmeta i duž-na pazlivost zadrug proti članom. Zavolo toga kmetijske zadrüge ne bodo povekšale obrestne mere nad 6%, ar sprevidijo, ka je ešče ta obrestna mera za zdajšnje čase zadosta visika, če že ne previsika. Zavolo toga tüdi kmetijske zadrüge ne bodo gnale kmeta i njegovo drüžno izpod rodne strehe, ar vidijo, ka je te kmet njüv član, da vednako kak vsi drügi, ne-omejeno dober stoji za zadrugo i da so proti takšemi člani, šteri ne je v stani plačati samo zavolo težkih gospodarskih razmer, dužne postopati milostivno, prizanesljivo dotečs, dokeč se gospodarske razmere ne zbokšajo. Bodo pa po objavi pravilnika zadrüge nastopile proti takšim dužnikom, šteri bi lahko plačali, pa nemajo dobre vole, ali pa takšim, pri šterih je lehkomišelnost ali pa celo zapravljivost vzrok, ka nikaj ne plačüjejo.

b) S pravilnikom se bo šče vredilo nekše prehodno stanje, ka ne bi ništerne zadrüge izkoristile nastalo slobodo svojega terjanja, prle zamrñ-njenih vlog zavolo zaščite. Zato trbe počakati na pravilnik.

4. Zadoščenje zadrüžništvu. Zadrugarje z zadoščenjom jemlemo te spremembe uredbe od zaščite kmetov na znanje iz dvojnoga razloga. Predvsem je g. minister dr. Jankovič, šteri je sam zadrugar, jasno povdaro, ka je protislovje, če zakon šče ščititi člane zadrüge proti lastnoj zadrugi, štero samo člani sami upravljajo i vodi-jo. Dozdajšnje uredbe so stale proti zadrugam na istom stališči, kak proti oderavcom i so kmeta-dužnika ščitile ednako proti njegovoj zadrugi, kak proti oderavcom. Vsi pa znamo, ka je vendar zadrüžništvo nastanolo kak samoobramba kmeta proti izkorišča-nji oderavcov i da je oderaštvo pre-nehalo tam, gde so se zadrüge krep-ko razvile. Zato smo držali, ka je bila zadrüžništvi nanešena sramota i da njemi je bilo izpovedano javno nezavüpanje v tistom časi, gda se je zakonodajalec držao za pozvanoga, da člana ščiti pred njegovov zadrugov.

Drügo, ka je g. minister dr. Jan-kovič s tem izvršio, je pa zahteva pravičnosti. On je sam izjavio: „Gde se je preveč vzelo, trbe povrnöti“. G. minister zahtevle, naj bo zakon pravičen. Vtemeljena je zaščita kmeta proti bñtemelnim zavodi, šteri je jemao od njega 12%, 14% i tüdi 16% ob-resti. Posebno zavolo oderavanja je bio te zakon od zaščite potreben. I tüdi je vtemeljeno, ka se zavolo toga zniža obrestna mera za vüpnike na 1%, za bančne zavode na 4½%. Ka se je prle preveč jemalo od kmeta, naj bo zdaj za to menje. Edino zadrüž-ništvo ne je nikdar jemalo preveč, ar je previdlo, da so zadrüge ustanovljene s tem namenom, da preskrbijo članom falejši kredit, kredit po najniš-šioj obrestnoj meri. Zavolo toga pa za zadrüge ne vala, ka bi se dnes za-drugam davalo premalo, ar one neso nikdar preveč jemale,

5. Stanje kmetskih dugov. Mi-nistrstvo za poledelstvo je v leti 1932 priredilo zborüvanje od stanja kmet-

skih dugov i dognalo sledeče stanje za 1. 1932. Državnoj hipotekarnoj ban-ki so kmetje bili dužni 203,945.000 Din, Agrarnoj banki 500 milij., drü-gim zavodom 2,231 milijonov, kme-tijskim zadrugam 831 milij. i privat-nikom 3.114 milijonov, sküпно so tak kmetski dugovje znašali v 1932 l. 6.800 milij., a to brez obresti od 20. aprila 1932 l. dale. S kapitalizacijov obresti so se te šume šče bole po-vzdignole. Tak so kmetje od 15. no-vembra 1934 plačali ogromne vsote obresti i to vküпно vsem bankam i zavodom blüzi 393 i ¼ milijona Din. Jasno je, ka kmetijstvo pri zdajšnjih cenah za kmetijske pridelke ne more dobiti potrebnih penez. Zato je bila sprememba uredbe potrebna, posebno ka se tiče znižanja obrestne mere bar začasno, dokeč se ne podvzemejo da-

lekosežnejši ukrepi, dokeč se ne po-pravi gospodarski položaj kmeta.

6. Kak sodi od toga g. mi-nister? G. minister je v razgovori z novinarami izjavio, ka so bile dozda-jšnje mere zaščite pasivne v narod-nom gospodarstvu. Zato se more to pitanje rešavati samo v zvezi z vsem stanjom kmečkogoe gospodarstva.

„Pitanje kmetskih dugov ne je finančno pitanje, nego gospodarsko. Tüdi tü, kak v vsem narodnom gos-podarstvu vlada načelo, ka tam trbe narod razbremeniti, gde je preobreni-tev i da trbe tam povrnöti, gde se je preveč vzelo. Zavolo toga mora gos-podarska politika pri nas iti najprle k aktiviranji i pospešüvanji kmetsko-ga dela. S toga načela trbe gledati i s takšov gospodarskov politikov trbe rešavati tüdi problem kmetskih dugov.“

Po „Narodnom Gospodari“.

Eucharistični kongres v Ljubljani.

Kongres je sküpnja zadeva vseh katoličancov v Jugoslaviji, šteri so vsi pozvani i dužni doprinesiti vse, ka bi za uspeh kongresa bilo potrebno. Kongres mora postati kem vekši i kem svečanejši izraz vöre katoličancov v Jugoslaviji, v prisotnost Kristuša Krala v Presv. Rešnjem Teli.

Pripravljalni odbor se obrača na vse katoličance, da bi kaj darüvali za kongres. Vsakši zna, ka so časi slabi. Pa katoličanci ne smemo biti malo-dušni, ve pripravlamo slavo Njemi, šteri je Krao vseh kralov i neskončen vladar veseljstva. Nikaj ne je primer-nejšo kak da Njemi darüjemo to, ka po Nježovoj voli mamö. Vsakša katoličanska drüžina naj bi darüvala bar 2 Din za potrebe kongresa. Pri vsem tom pa ne smemo pozabiti, ka je kongres veličina naše istinske lü-bezni do Presv. Reš. Tela. Vsakša žrtev teda, štero za kongres prenese-mo, naj bo žrtev goreče lübezni!

Katoličanskim deklam za Euch. kongres. Eucharistični kongres je na-menjen vsem vernikom v državi, tak tüdi vsem katoličanskim deklam. Ne samo članicam Marijinih drüžb, nego vsem, štere ščejo živeti po Kristušo-voj veri. Vsakši najmre more pripoz-nati, ka je bože hrane i edinosti s Cerkvijov najbolje potreben deklüši stan, na šteroga pazi na jezero so-vražnikov. Ka bodo tej sovražniki na-pravili iz dekeo, to bodo matere i ka bodo matere, to bo narod i država. Zato naj se deklüne pripravljajo na kongres, šteri jih more rešiti vnogoga robstva i šteri njim povrne vного lepote na düši. Eucharistični kongres njim more posredüvati „krüh močnih“ za boj proti trojnimi poželenji i zve-zo s Cerkvov za lübezen i apoštolat. Dekline! Že zdaj skrbite, ka bo vaš stan na kongresi kak naj bole častno zastopani. Kristuš vas šče rešiti s tem, ka vas po presvetoj Hoštiji pritegne k sebi i svojoj Cerkvi! Odzovite se zato!

Pesmi na Euch. kongresi. Da bo veličastnost Euch. kongresa kem vekša, bo v velkoj meri pripomoglo lüdsko popevanje, štero se bo popevalo pri polnočnici, pri procesiji i pri slovenskih litanijah. Spevale se bodo te pesmi: I. Eucharistične: a) Sveti križ, b) Usmisljeni Jezus, c) Presveto Srce slavo, č) Usmiljeni Jezus, d) Sveto, e) Glasno zapojmo. II. Marijine: Lepa si roča Marija, b) Marija, Mati ljublje-na, c) O, Marija, naša lüba mati, č) Ti, Marija, naša Kraljica. — Pri lita-nijah se bodeta spevala dva odpeva i to a) Marija, k Tebi uboge reve i b)

Le za Jezusom hodimo

Dokler še na svet' živimo,

Kaj pomaga nam ta svet?

Treba kmalu bo umret.

Poglavitno pa je, ka vsi lüdje spevlejo.

Molitiev za Euch. kongres. Po celöj Sloveniji je razposlanih prek 300.000 podobic z molitvijov za kongres. Naj se te podobice ne mečejo med smeti. Ne smemo pozabiti, ka je Bog, šteri da z svojoj vsemogöčov volov, ka vse raste. Vsi moramo mo-liti, po drüžinah sküпно, ravno tak po šolah. Celo ti mladina, stopi pogosto pred tabernakel i prosi Jezusa, naj vse delo, ka tiče kongresa, blagoslovi.

Mladina na Euch. kongresi. Na svetovnih i drügh vekših Eucharistič-nih kongresih je najlepša slika — sküpnja služba boža i sküпно sv. ob-hajilo mladine. Tüdi na tom kongresi se žele, ka bi se zbralo kak največ mladine okoli Dobroga Pastira. 29. junija ob osmih bo sv. meša na Ljub-ljanskem Stadionu, gde bo mladina sama popevala i molila. Za obhajanje med mešov bo več dühovnikov. Po meši dobi mladina zajtrk.

Kardinal Szeredy od volitev na Vogrskom

Tüdi na Vogrskom bodo v krat-kom volitve v parlament. Vogrski pri-mas i kardinal Szeredy je 9. marca objavio pastirsko pismo od bodočih volitev. V tom pismi pravi, da naj katoličanci volijo takšega kandidata, ki da zadostno garancijo za zdravo moralno i versko obnovo vogrskoga naroda. Zato katoličancem priporoča naj agitirajo i volijo samo za takše kandidate, ki do v parlamenti ščitili kršćanske temelje narodnoga i soci-alnoga življenja. — Te navuk tüdi za nas vala, ar tüdi mi ščemo, naj se tüdi v našem parlamenti branijo kršćanski temelji i ne podirajo. Zato je naša dužnost, da si zvolimo takšega poslanca, ki bo šteo i tüdi znao braniti kršćanska načela v parlamenti i ne nasprotno, kak se je dogodilo pred nedavnim, da je ravno naš poslanec podpisao predlog, naj se jezuiti iz-ženejo iz naše države. To nas je ka-toličance jako zabolelo i dobro smo si zapomnili, što je bio to. S tem je pokazao, da v parlamenti ne brano niti narodna, niti kršćanska načela, ne-go podirao i pomagao iz države iz-gnati najbougši del dühovščine v Ju-goslaviji; se s tem pokazao nasprotni-ka cerkve, ki jezuitski red visiko ceni. Ne! Mi takšega gospoda neščemo i nesmimo voliti. Mi se več neščemo dati zapelati od takših lüdi. Mamö mi človeka, ki de naša kršćanska i na-rodna načela z vsöv močöv brano i naš žalosten položaj zbögšao. To pa samo lahko dosegne človek, ki ma zavüpanje v našem narodu. Zato bo-mö mi 5. maja vsi glasali za listo, na šteroj je g. dr. Fran Klar, len-davski zdravnik i tak dosegnemo na-še žele, štere nas že leta i leta du-go pečejo. — (Volilec.)

NEDELA.

Štrta postna nedela.

Jezus je šo na goro i tam sedo s svojimi učenci.
V. Svojim angelom je za tebe zapovedao.
O. Naj te varjejo na vseh tvojih potaj.
Molimo. Vsemogočni Bog, prosimo,
daj nam, ki po krivdi svojih dejanj trpimo,
da si po tolažbi tvoje milosti oddehnemo. Po
Gospodi našem.
O. Amen.

*

Evang. sv. Jánoša vu VI. táli.
Vu onom vremeni: Odišao je Jezus
prek morja Galilejskoga, štero je Tiberia-
šovo: i nasledovala je njega vnožina velika,
ar so vidili znamenja, štera je činio nad oni-
mi, ki so bili betežni. Gori je tak šo Jezus
na breg i tam je sedo z Vučeniki svojimi. Bio
je pa blizu Vüzem, svetešnji den židovski.
Gda bi zato podignio oči Jezus, ino bi vido,
ka vnožina kroto velika ide k njemu, veli Fi-
lipi: odket kupimo kruha naj ete jejo? to je
pa pravo skušavajoči njega; ar je on znao,
ka bi meo činiti. Odgovoro je njemu Filip:
za dve sto sodov kruha ne dojde njim, gi gli
ga vsaki malo kaj vzeme. Veli njemu eden z
vučenikov njegovi, András brat Šimona Pe-
tra: je ete eden pojbar, ki má pet ječmeni
kruhov i dveje ribi; ali eta ka so med telike?
Velo je zato Jezus: včinte lüstvo doli spo-
sesti. Bilo je pa sená dosta v tistom mestu.
Doli je selo zato možiki gláv z računom okoli
pet jezér. Vzeo je zato Jezus kruhe i gda bi
hvalo dao, razdelo je sedečim. Prisprodbno
i z rib, keliko so šteli. Gda so se pa najeli,
pravo je vučenikom svojim: vküp poberte dr-
tinje, štero je ostanolo, naj ne prejde. Vküp
so zato pobrali i napunili so dvanáset koša-
rov z drtinjom z ti pet ječmeni kruhov; šte-
ro je ostanolo od oni, ki so jeli. Oni zato
ludje, gda bi vidili znamenje, štero je včino
Jezus, pravili so: ka je ete zaistino on pro-
rok; ki je pridoči na te svet. Jezus zato, gda
bi spoznao, ka ščejo priditi, ka bi ga zgrabili
i Krala njega postavili; pobegno je páti na
breg on sam.

*

Berilo iz pisma sv. apoštola
Pavla Galačanom. Bratje! pisano je,
da je Abraham dobo dva sina, edno-
ga od sužnje i ednoga od slobodne.
Nego tisti, ki je bio od sužnje, je bio
rojeni po mesi, oni pa, ki je bio od
svobodne, po oblúbi. To je pa pove-
dano v podobi; to sta najmre dve
zavezi: edna s sinajske gore, ki rodi
za sužnost i takša je Agara. Sinaj je
najmre gora v Arabiji, pomeni pa
zdajšnji Jeruzalem, ar je v suženjstvu
s svojov decov. Oni Jezuzalem pa,
šteri je gori, je svoboden i takša je
naša mali. Zakaj pisano je: „Razve-
seli se, nerodovitna, ki ne rodiš; za-
vriskaj i krikni, štera si nej v porod-
nih bolečinaj; zakaj dosta dece ma
zapišćena, več kak tista, štera ma
moža“. Mi pa bratje, smo kak lžak
deca oblúbe. Nego, kak je te tisti,
šteri je bio rojeni po mesi, preganjao
tistoga, ki je bio po dñhi, tak tudi
zdaj. A ka pravi pismo? „Iženi suž-
nje i njenoga sina; zato ka sin suž-
nje nikak ne bo dedič s sinom svo-
bodne“. Teda, bratje, nismo deca
sužnje, nego svobodne. Za svobodo
nas je rešo Kristuš.

*

Lehko maš grad, polja več kak
potrebijješ, vsega posvetnoga imanja
v obilji — pa če toga bogastva ne
moreš nūcati po svojoj miloj voli, ne-
go ti drugi zapovedavlejo, je tvoj krüj
denok bridek. Sloboda je največše bo-
gastvo. Človeče največše odlikovanje,
šteroga njemu je dao Stvoriteo, je slo-
boda. Človek se lahko obrne celo
proti svojemu Stvoritelju ravno zato, ar
ma slobodno volo. Na tak visiko je
Bog cenio slobodo človeka, da za-
volio nje potpri s človekom, šteri se
obrača celo proti Njemu.

Nego to je pravzaprav ne prava
sloboda, če se obrača proti Bogi sa-
momi. To je greh, je past, v šteroga
si se zgrabo, je suženjstvo hñhoga
dñha. Prava sloboda je tista, štero
nam je spravo naš Odreženik. To je
sloboda čiste, brezgrešne dñše. S tov
slobodov si rešeni robstva pekla. Do-
ločeni si za dediča kralstva božega.
Postano si dete bože. To je največše
bogastvo, šteroga sad bomo kušali
na drugom sveti.

Naša mati — slobodna nevesta
Kristušova, sv. Cerkev nas je rodila
kak slobodne. Med tem gda šče mi-
lijoni ne poznajo te sladke matere.
Ostanoli so deca sužnje, deca greha.
Bodimo vredna deca svoje velke ma-
tere sv. Cerkve. Ne dajmo se zgrabiti
v zanke greha, ki nas vleče v večno
suženjstvo hñhoga dñha, nega slobod-
ni, kak ftička pod nebom, letimo proti
konci v nebeski Jeruzalem. Tam nas
čaka večna herbija.

IZKAZ,

kak je število naročnikov za Novine rastlo, ali kapalo od 31. marca
1. 1934 do 31. marca 1935.

Te izkaz je gledalo, štero jasno
pokaže dvoje. Prvo, da v toj velikoj
stiski je duševna moč našega naroda
dosta vekša, kak njegova gmotna sti-
ska, ob drugim pa, ka naš narod živo
spozna, da so Novine njegov list, sad
njegove dñše i da v svojih potrebšči-
nah najde vsigdar zaslonbo pri njih.

Pripombe. Pripomnimo, da
mi samo z 31. marcom zapišemo
stalno število naročnikov, ar prve tri
mesece se zbirajo i do konca marca
se komaj vstalijo. V ednom leti smo
narasli za okroglo 400 novih naroč-
nikov, Za naš kraj jako veliki napre-
dek. Najbole smo napredovali v Fran-
ciji, potem pa v bogojanskoj fari. V
Črensovskoj fari smo narasli za 16
novih naročnikov. Neistinita je zato
trditev v „Slov. Gospodar“, da je več
Gospodara na Bistrica kak Novin. Te
izkaz to jasno posvedoči kak, to, da
se je v „Slovenci“ proti istini, poro-
čalo da smo naročnike zgubili vu fari
i da vu faro hodi samo 200 Novin.
Mi smo v črensovskoj fari dozdej
narasli za 16 novih naročnikov i ma-
mo 266 odjemalcov v njej za Novine,
ne pa samo 200 kak se trdi v „Slo-
venci.“

Širitelje nam poročajo iz več
mest, da ne samo, da nikaj ne so
včinoli tisti krščanski za širjenje na-
šega krščanskoga stiska od šterih so

to najbolje pričakovali, nego vnogokrat
se je z vsob besnostjov delalo proti
Novinam. I te so vendar narasle. Kak
to mogoče? Srci Jezušovimi smo je
zročili, naj je tolažijo s tem, ka do
pisane vsikdar v čistom njegovom
dñhi, to je naj Pravico zagovorijo
proti vsakom i za vsakoga. To so
delale Novine, zato je Srce bože bla-
goslovilo i je tudi bo nadale. Strogo
smo se držali Kristušovoga zgleda,
mučali smo, kak on, pri vnoгих na-
padaj na nas po listaj i zvuna tej,
kda smo pa spoznali potrebo, smo
se zagovorili, kak on, gda je slugi,
ki ga je plüšno v obraz zabrüso: „Če
sam krivo gučao posvedoči, če pa ne,
zakoj me biješ?“ To je bio i bo naš
boj po potrebi. Krivice nikdar nikomi
nesmo včinoli, samo proti njej smo se
i se tudi bomo borili, čeravno smo i
bomo zatogavolo dosta zaničavanja
mogli prestati. Srce Jezušovo nas ne
bo zapüstito, pa tudi vi dragi širitelje
i naročniki ne, nego z molitvami, pre-
čiščavanji i nagučavanji te Novine vsi
širiteli i je tudi razširili. Srce Jezušovo
vam bo za to plačnik.

Vredništvo Novin.

Te izkaz je z ednim prošnja naj
se v tistih mestih, gde je število na-
ročnikov spadnolo te spadaj vö po-
pravi, gde je pa naraščaj, naj te ešče
vekši bo.

Število naročnikov za Novine	Narastlo za komadov	Spadnolo za komadov
South Betlehem	—	15
Bridgeport	—	—
Razni kraji v Ameriki	—	—
Chicago	—	2
Canada	1	—
Jüžna Amerika	1	—
Francija	169	Na Madžarsko zaenkrat ne po- šilamo
Razno inozemstvo	—	—
Bogojina	57	—
Beltinci	12	—
Bratanci	7	—
Dokležovje	4	—
Gančani	6	—
Ižekovci	3	—
Lipovci	—	—
Melinci	—	2
Boreča	5	—
Borejci	2	—
Bakovci	—	—
Bukovnica	4	—
Črensovci	—	2
Trnje	—	—
Žiški	12	—
Sr. Bistrica	3	—
G. Bistrica	—	1
Dol. Bistrica	3	—
Bednja	1	—
Odranci	22	—
M. Polana	2	—
Vel. Polana	8	—
Cankova	—	4
Dol. Lendava	6	—
Dobrovnik	13	—
Dolič	1	—
Domajinci	—	—
Dankovci	—	—
Filovci	2	—
Gaberje	4	—
Gradišće	5	—
Gederovci	—	2
G. Slaveči	—	—
Grad (G. Lendava)	—	1
Gibina	4	—
Hotiza	—	—
Kupšinci	6	—
Krog	3	—

Na posamezni naslov, ar neso plačali ali z dela

Število naročnikov za Novine	Narastlo za komadov	Spadnolo za komadov
Korovci	2	—
Küzdoblanje (Kuzma)	—	5
Kovačevci	—	—
Krajna	5	—
Ivanci	8	—
Lukačovci	—	—
Sobota	—	4
M. Črnci	—	2
Mlajtinci	1	—
Markovci	—	2
Martinje	—	1
Martjanci	5	—
Moravci	—	—
M. Petrovci	4	—
Mostje	—	—
Noršinci	3	—
Petanji	—	—
Pertoča	—	10
Prosečkaves	2	—
Pečarovci	—	7
Rakičan	—	—
Rankovci	—	—
Radovci	1	—
Sv. Jurij, cela fara	8	—
Šülinci	3	—
Sodišinci	1	—
Satahovci	2	—
Šalamenci	5	—
Segovci	—	—
Strehovci	6	—
Tišina	—	2
Tropovci	—	—
Tešanovci	5	—
Trdkova	1	—
Turnišće	16	—
Gumilica	3	—
Nedelica	1	—
Lipa	7	—
Renkovci	1	—
Brezovica	12	—
V. Dolenci	—	—
Vučagomila	3	—
Vidonci	—	3
Vadarci	1	—
Vančaves	6	—
prišli domo i zbrisani	—	30
S k ü p n o	488	95
Čisti narastek	393	—

vreden najbolje zato, ar nevstrašeno
kaže vsakom i to najbolje potrebno za
celo življenje: *pravo pot.*

Uprava Novin.

Politični pregled.

V imeni Nj. Vel. kralja Petra
II. z ukazom kr. namestništva i na
predlog predsednika ministrskega sve-
ta i ministra zvñnešnjih zadev je ime-
novan za kr. poslanika v Bukarešti dr.
Niko Perić, predsednik ministrskega
sveta v p.

Rusija se šče zmiriti z Japon-
skov. Ruski komisar za zvñnešnje za-
deve Litvinov je izjavo novinarom, ka
je z küpčijov vzhodnokitajske želez-
nice rešeni eden najvažnejših proble-
mov na Dalešnjem Vzhodi. Rusija je
odajo te železnice že pred 10 leti
predlagala kitajskoj vladi i je tudi do-
segnola, ka je Kitajska podpisala z
Rusijov znano nenapadalno pogodbo
l. 1930. Pa ravno v tistom časi je

nastanolo novo neodvisno cesarstvo v
Mandžuriji. Zavolo toga je Rusija po-
nñdila odajo iste železnice Japonski,
štera je komaj zdaj sprejela to rusko
pogodbo. Litvinov je tudi izjavo, ka
je Rusija pripravljena se pogajati za
ustanovitev razorožene nevtralne cone
med Rusijov i Mandžurijov. Po nje-
govom mišljenji bi bilo najbogše, če
bi Rusija, Japonska i Mandžurija pod-
pisale nenapadalno pogodbo, ka pa
Japonska dozdej odklanja.

Odnosaji Italije do Jugosla-
vije. V političnih krogih pri nas v
Beogradi i tudi v inozemskih krogih
se guči šče vedno o zbližanji med
Jugoslavijov i Italijov, kak ga napo-
vidavle nastopni govor italijanskoga

poslanika grofa Viol di Campalto.
Marsejski zločin je tri dni po Musso-
linijovom govori v Milani pretrgno to
zbližavanje, štero zdaj obe državi ščeta
vresničiti. Velko i važno vlogo pripri-
savlejo v tom pogledi novomi fran-
coskomi poslaniki v Beogradi grofi de
Dampierre-i, ki je bil dozdej poslanik
pri francoskom veleposlaništvu v Rimi
i je na tom mestu vlogo pripomogeo
ka se tiče sporazuma glede Podona-
vja. V Beogradi se naglašja, ka ma
novi poslanik v prvoj vrsti nalogo, ka
zbliža sodelüvanje na gospodarskom
poli s pomočjov posebne trgovinske
pogodbe, štera bo dovolila italijan-
skomi blagi dostop na jugoslovanski
trg, a tudi obratno jugoslovanskomi
blagi prehod prek italijanske meje.
Naša lesna industrija ima najbogše
izgleda. I ravno na tom gospodarskom
fundamenti nameravle italijanski pos-
lanik s sodelüvanjom novoga francos-
koga poslanika predložiti tudi poli-
tično sodelüvanje v obliki nenapadal-
noga pakta, šteroga pa šče bo izpo-
puno podonavski pakt z svedočbov za
obstoječe državne meje.

V Madžarskih političnih kro-
gih so dugši čas že gučali o mož-
nosti zbližanja med Jugoslavijov i
Italijov. Ne so pa pričakovali, ka se
to tak friško zgodi i ka bo Italija v
takšoj meri popistila, ka ne bo vpo-
števala interesov Madžarske. Zato so
jako presenečeni, zlasti je zbüdo go-
vor italijanskoga poslanika pravo sen-
zacijo. Dobro poučeni krogi so te
misli, ka bo novi položaj med Jugo-
slavijov i Italijov prisilo tudi Madžar-
sko, ka svoje mednarodne odnosaje
preuredi posebno z Jugoslavijov.

V Nemčiji so uvedli splošno
vojaško dužnost. Časopisje poroča, ka
je tretje nemško cesarstvo zadjalo
versajskoj mirovnoj pogodbi s tem
smrt. Zato se morajo združiti vsi na-
rodi, šterim je kaj do mira. Kak se
vidi se bodo sestale italijanska, fran-
coska i angleška vlada, da se pogo-
vorijo i posvetüjejo o stališči, ki naj
ga zavzamejo nasproti Nemčiji.

Nemčija odklanja. Francija i
Italija sta vložile pri nemškem zvñ-
nešnjem ministrstvu v Berlini vsaka
svoj protest proti postopanju Nemčije,
ki se tak naglo oborožüje. Nemčija
teva dva protesta odločno odklanja.
Ar je Nemška vlada zdaj v mirovnom
časi zglasala splošno vojaško dužnost
i zvišala moč svoje vojske na 800.000
vojakov, so se zato velesile odločile,
da skupno odgovorijo Nemčiji. Tak
so se sestali angleški delegat lord
Eden, francoski delegat Laval i itali-
janski Suvich v Parizi na posvetü-
vanje i pri toj priliki gučali o nasta-
lom položaji. To pitanje se reši v
Stresi 11. aprila. Francija je na telko
razburkana, ka šče iztopiti iz društva
narodov.

Avstrija bo tudi uvedla obvezno
vojaško službo.

Romunija. Romunska vlada je
sklenola, da „z pogledom na najno-
vejše politične dogodke“ zviša svojo
postavko za obranbne izdatke za dve
i pol milijardi lejev (to je 1 milijardo
Din).

Nemška armada. V Franciji ob-
javljajo točno statistiko o opremi nove
nemške armade, štera je 16. marca z
javnov obnovov vojaške obvezne slü-
žbe dobila svoj zakoniti obstoj. Nem-
ški general von Seckt je pred dese-
timi leti zahtevalo, da mora meti nem-
ška vojska bar 10 armadnih zborov,
razdeljenih v 3 armade. Nemški dr-
žavni kancler je to zahtevo ešče pre-
koračo i je moč vojske v miri zvišao
na 12 armadnih zborov, ka znaša
okoli 600.000 mož, ki so v Nemčiji
stalno pod orožjom. Vsakša nemška
divizija — vsega jih je 36 — ma 400
do 450 strojnih pušk najmodernejšega
tipa, 160 do 200 lažjih topov, 30 do
40 tankov lažjega tipa, okoli 20 tan-
kov težje vrste, 12 do 15 izvidnih i
bombnih letal, 2500 do 3000 automo-
bilov, motoriziranih lafet, motornih
dvigal i vse ostale tehnične potreb-
ščine najnovejšega izvora. Nova nem-
ška armada ma tak vsega vküp naj-
menje 14.000 strojnih pušk, 7000 to-
pov, 1500 tankov, 700 letal i 100.000
automobilov. Nišče pa ne ve, kakša
je moč nemške letalske vojske. Naj-
novejši podatki nam kažejo, ka zna-
šajo vojaške sile Nemčije 800.000 mož,
ne pa pol milijona, kak splošno mislijo.

Ka pravite ?

V nešternih šolaj našega sreza se vrši nekša telovadba i to v učnih sobaj, v šolskom razredi. Ljudje pravijo, ka se to dogaja brez vednosti šolskoga odbora i brez dovoljenja. Telovadci pa pravijo, ka ma jo dovoljenja srezkoga šolskoga odbora.

Pitamo, če je to istina? I če je istina, zakaj mam šolske odbore; kde je šolska higijena; ka k tom pravi šolski zakon; i zakaj se od istoga šolskoga nadzornika prepovedava uporaba šolskih prostorov v izven šolske namene, kak je povemo popevanje, ali cerk. petje? Ka pravite na to, kda se vse to vrši, oziroma se ne sme vršiti v poslopji R. k. šole? Ali najemniki lejko delajo, ka ščejo? . . .

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Lendava. Krasno vreme zadnjih dni je oživilo tudi naše gorice. Vse so že skoro porezane, vnoge tudi skopane.

Duga ves. Kak navadno so naša šolska deca v tork prišla v šolo z veselimi razpoloženjem. Posebno štrti razred se odlikuje v lepom dečinsko veselom oponašanji. Gde je nedužnost, tam je veselje. Naednok pa vdari med nje žalosten glas: Horvat Ladislav, šteri je šče pred ednim tjeonom bio med nami zdrav i živ — je mro v Čakovci v bolnici. Bio je delaven, doma je v štali i v kuhinji vse opravo. I tak je šou tudi na štale seno dol metat. Po nesreči pa je dol spadno i si na dvema mestoma potro roko. Odpelali so ga v Čakovec, pa njemi je zastrupenje krvi pretrgalo nit življenja. Naša deca, posebno njegovi sošolci so njemi napravili prelepi venec i ga nesli s sebov v Čakovec, da ga z njim sprevodijo na zadnji poti i njemi ga položijo na grob. — Dragi Laci! Bio si kak spomladanski zvonček. Zdaj si se razvijao, kak mlado cvetje. Pa vsemogočna roka te je vtrgnola šče nerazcveteni batek i te presadila v lepše življenje. Vživli, Laci, večno blaženstvo! Za malo časa pa na svidenje nad zvezdami!

Širitelom v Žižkih, Trnji i na Sr. Bistrici se naznanja, da so Novine i M. list pa M. Ogracek letos tudi plačani ali naročeni v Chicagi za tiste naročnike kak lani. Zglasite se na upravi.

V današnji številki Novin prilagamo malo knjižico „Planinka“ zdravilni čaj od lekarnara Mr. L. Bahovec v Ljubljani, štero knjižico toplo priporočamo našim čtevcom, da si jo naj dobro prečete. Te hasnoviti i zdravilni čaj jako dobro deluje za vse. Vsa navodila lahko najdete notri.

Smrt naročnice. Vmrla je Antolin Mihala žena v Kuli, Bačka. Pokojna se je močno prestrašila, kda je ogenj v vdaru v hiši, kak smo od toga lani pisali. Tej strahovje so jo 2. marca vrgli v posteo i 8. je že vmrla. Zapustila je dve deteti i moža, ki je z Odranec. Pokojna je bila z Dol. Vidovca v Medjimurji. Družina je bila duga leta naročena na naše liste i pokojna je posebno rada mela Marijin list, šteroga je s prisrčnimi želami čakala vsaki mesec. Naj njoj dobra mati Marija v večnosti plača lubezen do njenih listov, moža i njegovo družino pa naj varje i tolaži. V molitev naših naročnikov zročamo pokojno dušo.

Gančani. Izpit je napravo iz inženirskokemijske stroke i je diplomirao g. Neržima Albin. Čestitamo. — V 11. številki smo javili, kak se kaj godi v našoj vesi i smo bičali grehe, kak smo je dužni po dušnoj vesti. Zdaj pa je zavolo istinske notice nastala velika zburkanost proti Glavač Štefani mladenci, kak da bi on to notice napisao. Uredništvo pa zna, da to ne istine. — Izjava. Te notice ne posla Glavač Štefan. — Uredništvo Novin.

Ogenj v Beltincih. Marca 25. po polnoči ob 2 je vovdaro ogenj pri Škafar Jožefi i je pogorelo po celoj lepoj velkoj hrambi, hiši i shrambi. Pri sosedih, Balažic Štefani je pa pogorela streha gospodarskoga poslopja i oslica slame. Za zrok ognja se ne ve, ar so lastniki spali v nesreči i ne znali za njo, gda se njim je prtila.

Povsedi se najdemo. Iz Šibenika nam pišejo, da je v tistom semenišči šest sinov Slov. krajine, ki se pripravljajo na duhovniški stan. Mi njim želemo gorečnost Jezušovo, naj rešijo duše siromaškomi a dobromi dalmatinskomi narodi.

Vojaški pozdrav. Vojaka Režnja Štefan i Kohek Jožef, ki služita v 3. pešpolki v Piroti oba iz Trnja pošilata srčne pozdrave vredniki Novin za god i se njim zahvalujeta za vodstvo mladine. Istotak pozdravlata svoje domače, celo črenšovsko faro, posebno pa vso mladino. Srce njima ma samo edno hrepenenje, da bi mogla kemprle pohajati znova Bože službe.

Opominamo na delešnji oglas „Drave“ zavarovalne zadruge Maribor.

Promoviralo je za doktora medicine (zdravstva) g. Vogrinčič Franc iz Tišine doma, na graškoj univerzi, diplomirao pa je g. Vljaj Štefan iz Lenarja na pravnoj fakulteti v Beogradu. Obema čestitamo!

Novine so narasle za komadov: 2 v Franciji, 1 pod Lipov, 1 v Nedelici, 1 v gračkoj fari i v Chicagi. — Uprava.

Vojaški pozdrav. Srčen pozdrav pošilajo i vesela vüzemske svetke želejo svojim starišam posebno pa mladini Slov. krajine vojaki 24. art. polka v Trelirji, Hercegovina: Zelko Alojz, kaplar, iz Tropovec, Gergorec Alojz z Petanjec, Horvat Štefan z Rankovec, Ratnik Leopold z Vančaves i Štertak Anton z Motovilec.

Hotiza. V nedelo so ništérni hotizanci v Lendavo hodili „vodo pit“, zato pa so domo idoč pri Kapci v staro Muro zvedarili. Pozor! Za kopati je ešče prerano!

Gomilica. Nemila smrt nam je pobrala zadnje dni mlado mater, Matjašec Ano v 38. leti starosti, ki je že od lanske jeseni betegüvala na plućaj. Beteg je bio najhitrej vzrok preranomirodi i tudi nagloj smrti, ki jo je pobrala v štirinajstih dnevoj po porodi. Rojeno dete je bilo šče jako slabo razvito i je že tudi mrtvo. Pokojna je bila jako vrla i pobožna mati. Zapušča mladomi moževi petero nepreskrblene dece, ki so ostale sirote brez dobre mamice. Dobra žena i mati, počivaj v meri!

Nedelica. Rana smrt je zatisnola oči ženi bivšega gostilničara Štefanec Lexija v najlepšoj dobi, v 36. leti starosti. Mlada žena je betegüvala samo par tjeonov. Bila je kuharica na ednom gostüvanji v Nedelici i se tam močno prehladila. Iskala je pomoč v Soboti i sirota ne je najšla. Po prevozi domo, je lepo pripravljena na smrt, izdehnola svojo dušo. Zapušča moža dovca i troje šče drogne dece. Pokoj njenoj duši!

Kratke novosti.

Dr. Leskovar šestdesetletnik. Znani mariborski odvetnik dr. Josip Leskovar je obhajao 15. marca 60. rojstni den. Nepopisne so njegove zasluge za naš narod posebno v časi, gda je bio predsednik za oblastne samoupravne oblasti mariborske. Tudi nas Prekmurce je ne pozabo nikdar. Povsod nam je pomagao, gde je le mogeo. Čvrsto je stopao po začrtanoj poti vsikdar v dobro svojemi narodi. Bog njemi naj poplača vse trude. Gda tak tiho v krogi svoje družine obhaja svojo šestdesetletnico, se tudi mi pridružujemo njegovim častilcom i

želemo: Bog ga naj ohrani še vno go let

V Marseilli na Francoskom je policija odkrila klub „slepih popotnikov“ i to ravno v časi, kda so bili zbrani na seji. („Slepi“ se pravi tistomi, šteri se pela po železnici, ladji itd., ne da bi si küpo vozni listek.) Klub je meo svojo zastavico z napisom: „Vsakši pošteni človek naj potuje k šenki!“ Na sejah so si pogovarjali, kak se najleži znori železniško upravo za vozno ceno.

Grozen zločin v Savinjskoj dolini. Te dni so najšli obešeno v bližini Radomera v Savinjskoj dolini mlado žensko, Lenko Repič. Kda je služila v Šmartnom ob Dravi, se je spoznala z ednim posestniškim sinom i posledice ne so izostale. Po natančnom preiskanjji se je dognalo, ka je bila najprej zadavljena i na to obešena. Osumili so včasitistoga dečka, ka je on to napravo i so ga orožniki včasit odpelali v zapor.

Žalosten dogodek tudi v Maribori. Mizarski pomočnik Gselman je dukši čas živo v zadovolstvi s svojimi ženov. Ali ta se je spoznala z ednim drugim možom i se preselila k njemu i mela z njim tudi dete. Pokojni Gselman se je nato šteo sodno ločiti, ali pravdo je dobila žena. Pa mož njoj je vse odpustio. Hodo jo je prosit, kda je bila pri drugom človeki, naj se povrne domo. Ona se je nazadnje resan povrnola. Pa družinska sreča ne se je povrnola. I tak, kda se je pokojni vrno 18. marca domo, se je nekaj skregao z ženov. Nato je žena pobegnola, mož pa je šou za njov. Ali tam ga je počakao že ljublenec njegove žene i kda je stopo na dvorišče, ga je s količom parkrat vdar po glavi tak, da ga je bujo i nato pobegno. Pozvani so bili orožniki i so morila že zgrabili.

Dr. Rintelen obsojen na do-smrtno vozo. Te dni se je v Beči vršila rasprava proti dr. Rinteleni, bivšemi avstrijskomi poslaniki v Rimi. Dokazali so njemi veleizdajo, to je, ka je delao proti državi. Te veleizdaje žrtve je postao avstrijski zvezni kanceler dr. Dollfuss, koga so lani vmorili. Dr. Rintelen, ki je bio sosedne Štarske glavar je obsojen na do-smrtno vozo.

Novi način grajenja motorov je znajšeo iznajditeo Joahim Kolbe. Motor (avtomobil) je tak napravljen, ka se težišče celoga motora premakne, kda motor vozi na ostrom ovinku. Odsegamao se bo človek vozo po ostrih ovinkih, ne da bi ga vleklo i metalo na eden ali drugi kraj, kak dozda.

Krava, dobra mlekarica, 8 letna se oda v Beltinci 135.

B.:

Rozika.

IV.

Ko je Rozika dopolnila tretje leto svojega malega življenja, je dobila brata. Njena navezanost na mamico je postala zdaj še mnogo večja. Rozika se je veselila malemu bitju in se čudila, a kmalu je prišlo nekaj med njiju. Pokazalo se je namreč, da jo je bratec odrinil nekoliko od matere. Nekaj nevolje je bilo zavoljo tega v Roziki.

Da bi se potolažila, ali da bi maščevala, da je bila po bratcu odrinjena od mame, je sklenila, povsem se preseliti k mami v malo hišo.

Razume se, da ji je bilo malo težko ob tem dogodku. Doslej je bila ona, okrog katere se je vse sukalo, zdaj je morala kar na lepem stopiti v ozadje pred svojim malim bratom. Vse, kar se je godilo tiste dni v hiši — in godilo se prav mnogo — je bilo zavoljo tega malega, ki je komaj na svet prišel.

Pa to bi še ne bilo nič kaj preveč hudega, če bi tudi njo jemali bolj v poštev. Za Roziko so se zmenili le, kadar je bila komu napoti, da jo je vstran spodil, ker je bilo toliko posla v hiši.

Kdo bi mogel to hladno prenesti? Kaj ve svet, kaj se godi v mali duši, kadar pridejo hude nadloge. Roziki je bilo grenko pri srcu, ko se je hotela na sredi hiše igrati in so ji brezobzirno rekli, naj gre ven na dvorišče ali pa v malo hišo k mami. Prijelo jo je, da bi jokala. Odšla je k mami, da bi ji potožila.

Starka je nekaj krpala. Sicer ni

mного šivala, ker ji oči niso dopuščale več. Takrat je vselej imela očale, ki so se ji slabo podale, obraz je izgledal še bolj star in čudno smešen; to je Roziki ugajalo.

A zdaj se ni ozirala na očale in ni stegovala rok za njimi. Z zagrenjenostjo v srcu je prišla k mami.

„Mamica, tam me ne marajo...“

„Pa bodi tu pri meni, zakaj tam ne daš miru!“

„Ne, samo igrati sem se hotela s kroglicami v hiši.“

„Preveč skačeš in kričiš, mama in dete morata imeti mir; moraš biti mirna.“

„Mamica, jaz bom zdaj samo pri vas. Se bom sem preselila, tudi ponoči bom tu, da?“

„Bodi! Kje boš pa spala?“

„Tu, pri vas.“

„No, bove že napravili.“

Starka je prijazno pobožala vnučkinjo. Roziki je dobro delo, da je našla zavetje in se je še bolj stisnila k mami. Nekaj časa je tiho gledala trepetajočo starkino roko, ki je vbadala z iglo v platno in jo spet potegovala ven. Bilo je zanimivo to potovanje igle skozi platno in v loku po zraku spet nazaj. Za iglo pa se je vlekla nit. Zdelo se je, da se bo zdaj in zdaj iz platna prikazal konec niti, a tega ni bilo, le nit se je hipoma ustavila in tedaj se je roka znova približala platnu in vbodla z iglo.

Roziko je dražilo, ko je tako sledila z očmi mamičini roki, da bi stegnila roke in prišla za iglo, a je samo vprašala:

„Mamica, bom tudi jaz znala

šivati?“

„Se boš naučila; to bo tvoje delo. Deklice morajo znati šivati.“

Tedaj je nekdo prišel in stopil v prednjo hišo. Rozika se je spomnila na mamino malega brata.

„Mamica, pa že znajo, kako je malemu ime?“

„Francek je. Ali ga imaš rada?“

Rozika ni odgovorila. Spomnila se je, da vedno le njo sprašujejo, če kdo hoče vedeti za njeno ime. Zato ji je bilo nerazumljivo, kako morejo znati, da se mali zove Francek, če se ne zna povedati.

„Kako pa znajo za njegovo ime, če še ni povedal?“

„Krstili so ga za Franceka.“

„Krstili? Kako so pa mene krstili?“

„Kako? Za Roziko, če si Rozika!“

Rozika se je zasmejala in skrila obraz v dlani, neumno se ji je zdelo, da je to vprašala. Samo tega ni razumela, da se ni mogla spomniti, da bi jo krstili za Roziko in kdaj in kako se je to zgodilo. Ko je bila majhna, zelo majhna, kakor na priliko zdaj njen bratec? To bi bilo verjetno in mogoče, pa tega se nikakor ne spominja. A bo pravzaprav resnično, ker je Rozika in ker mamica tako pravijo.

Mamici je vse verjela in se popolnoma zanesla. Če jo je kdaj ata strašil, da jo bo „bau-bau“ odnesel, ni mogla kar tako verjeti, le bala se je. Mamici pa ni bilo mogoče kaj ne verjeti. Tako je z gotovostjo računala na dogovor, da se sme preseliti v malo hišo.

Tiho je odšla v prednjo hišo, pobrala svojo drobnarijo, dve škatli

— ena je služila za postelj njeni „babiki“ iz cot, druga je bila za shrambo babikine obleke, kroglo za igranje in drugih takih stvari — in stolček, nalašč za njo narejen in s tem naložena je hotela prav tako tiho in neopaženo oditi. Ko je že mislila, da je srečno odnesla, ne da bi kdo opazil, se je oglasil ata, ki jo je ves čas z zadovoljnim smehom na licu gledal:

„No, gospodična, kam se pa selimo?“

Roziko je zadelo, kot plašno srnico, nič ni rekla, samo skočila je, da bi srečno ušla skoz odprte dveri. Ata se je zasmel, Rozika je pa vsa preplašena pribejala k mami, se stisnila k njej in se vznemirjeno ozrla nazaj proti dverim.

„No, kaj se tako bojiš?“

„Ata bi me skoro . . .“

„Ne boj se, ata ti ne bo nič storil, samo pridna moraš biti.“

Rozika je še zmeraj preplašeno gledala proti dverim, a ker se ni nihče prikazal, se je polagoma umirila.

„Mamica, bi mi posteljko sem prinesli . . .“

„Bodi mirna, bove zvečer, ko bo ata zunaj delal.“

Rozika se je potolažila.

Ko je zvečer ata polagal kravam in ni bilo nevarnosti, da bi videl, sta res prenesli blazinico in vzglavnik za Roziko v malo hišo. Mama ni bila nič proti. Roziki je naročila, da mora mamico lepo ubogati, ker bo sicer morala nazaj. Nato sta odšli.

Tako se je Rozika preselila v malo hišo k mami.

Kak se je pisalo od Štrigove pod Madjari?

Preteklost, sedanost in bodočnost Štrigove.

I.

„Medjimurje spada med zgodovinske pokrajine. Bilo je namreč pozorišče različnih vojaških, prosvetnih in političnih dogodkov. Takorekoč v vsaki vasi se je zvršil večji ali manjši dogodek, vsled česar je ves okraj znamenit. Za Čakovcem igra največjo zgodovinsko vlogo Štrigova, katero so ob priliki zadnjega pomadžarjenja občin prekrstili v Stridovár.

Ta kraj je znan že iz rimske dobe. Rimljani so imeli močan grad na vrhu Štrigovščaka. Morala je to biti važna strateška točka. To lahko sklepamo iz okoliščin, da je tu čez šla tista vojaška glavna cesta, ki je vezala severni del cesarstva z južnim. Znano dejstvo je, da kjer so se Rimljani naselili, tam so vse vojaško utrdili in v okolici naselili svoje ljudi. Taka naselitev je tudi tukaj morala biti. To smemo sklepati iz tega, ker se en del okolice pri Štrigovi imenuje Rimščak. Od gradu sicer ni nič več videti, toda smatram za zelo verjetno, da, ako bi se na tistem kraju kopalo, bi se našlo marsikaj zanimivega. Če že drugo ne, bi se odkrili fondamenti, na katerih je grad stal. Iz tega bi spoznali, kako obsežen in velik je bil grad. Tudi ne bi bilo brez pomena, ako bi se sprekapanjem skušalo dognati, če ni mogoče kakih podzemskih rovov, ki bi vezali grad s pokrajino. Ako bi se našli taki rovi, na vsak način bi prišli v njih do raznih predmetov, po katerih bi spoznali, s čim so se pečali njegovi prebivalci in kako sploh so živeli.

Prišlo pa je preseljevanje narodov, ki je kakor povsod, tudi tu prineslo upoštevanje. Grad sam sicer takrat ni bil popolnoma uničen, vendar pa o njegovih stanovalcih nimamo podatkov.

V madžarski zgodovini je grad znova oživel. Njegovi lastniki so bili vedno isti kakor čakovskega gradu. Čeravno tu ni bilo vojaških operacij, je grad itak igral važno vlogo iz političnega stališča. Kakor pravijo, sta celo dva kralja obiskala ta grad. Prvi je bil Bela IV., ko se je vračal iz nesrečne vojske pri Mohi. Drugi je bil Andrej III., zadnji iz Arpadove hiše, ki so ga za časa strankarske borbe za krono, sem zaprli.

Pod Turki je grad vedno bolj razpadal. Se pripoveduje, da je en gospodar bil tako zloben človek, da ga je Bog kaznoval in grad se je razsypal. Naj bo kakorkoli, dejstvo je, da je v zadnjih dvestoletih izginila skoro vsaka sled o njem, le zgodovinski podatki od poprej in ljudsko izročilo obstojajo.

Štrigova igra vlogo tudi v cerkveni zgodovini. Po mnenju mnogih se je sv. Hieronim, eden izmed največjih cerkvenih očetov, tu narodil. On sam v svojih spisih pravi, da je njegov rojstni kraj Štrido, vendar mnogi trdijo, da tu ni mišljena naša Štrigova nego Štrigo v Dalmaciji. Naj bo kakor hoče, ljudstvo je trdno uverjeno, da je rojen tu pri nas in je na to prav ponosno. Ga tudi od davnih časov častijo z veliko gorečnostjo. In stoji v čast sv. Hieronimu prav lepa kapela, ki jo je eden od celjskih grofov dal postaviti, ravnotako tudi zraven stoječi samostan, v katerega je poklical Paulince. Pravijo, da je v tej kapeli bilo vse polno umetnin, dokler je ni požar poškodoval. Sedanja stavba je samo prenovitev prejšnje.

Za cesarja Jožefa II. so redovniki Paulinci morali oditi, in je tako cela reč prišla v last baronov Knežević, kakor je še dandanes. O fari pa nimamo skoro nobene zgodovine. Po najstarejših podatkih vemo samo to, da je fara bila ustanovljena l. 1334. Ako so pa zanesljivi podatki, da je tu baje nekoč bil škofijski sedež, tedaj ti podatki govorijo le o nanovo urejeni župniji.

II.

Kar se tiče današnjega položaja Štrigove, ne moremo se pohvaliti. Narod je siromašen. V pretežni večini se peča s poljedelstvom in vinogradništvom. Izvrstno vino rase, samo da filoksera tudi tu ne prizanaša. Živino-reja ni tako razvita, da bi v slučaju slabe vinske letine kmet imel od nje zadostne dohodka. Obstaja vsakovrstna domača obrt. Za to so ljudje zelo sposobni in bi s pomočjo vodilnih oseb lahko imeli od nje veliko korist. Toda žal, takih vodilnih oseb ni, pa tudi če bi bile, bi jih razne neugodne razmere ovirale.

Obstaja tudi hranilnica, ki je pravi blagoslov za ljudi. V treh letih svojega obstoja kaže nad milijon kron prometa.

Štrigova ima tudi bralno društvo, katero se imenuje „Bralno društvo gornjega Medžimurja.“ Člani so iz inteligenčnih krogov. Namen društva je izobrazbe in razvedrilo. Na kulturnem polju veliko stori osnovna šola, v kateri deluje pet učnih moči. V resnici bi še trije učitelji morali priti, toliko je dece brez pouka.

Šolsko poslopje je vlažno in tesno. Vlada že več let obeta, da postavi novo poslopje. V šoli se je ustanovilo mladinsko društvo. V zimskem času so prihajali fantje, a kakor hitro začne delo zunaj, ni skoro nobenega več. To pa ni znamenje, da jim ni za izobrazbo, ampak gredo okoli za zaslužkom.

Tu naj še omenim neko posebnost, ki se v notranjosti države ne vidi. Naše ljudstvo gre trumoma v Ameriko in je prav zanimivo, da si vsak precej zasluži. Potem pridejo nazaj domov. Tisti pa, kateri ne gredo v Ameriko, se pogodijo za viničarje dokler si toliko ne spravijo, da si kupijo kak kotichek. Na ta pojav lahko gledamo z veseljem tudi za bodočnost.

Dale.

P. M. Horvat.

Prvo srečanje z neprijateljem alkoholom.

Kak dete sedmih let, sam se obrvim srečo z neprijateljem alkoholom. Bilo je to na novo leto. Kak je prinas navada, ka na novo leto idejo deca po vesi pozdravlat, tak sam tudi jaz šo, ka bi želo sosidom srečno novo leto. Zajtra sam precj rano stano, si vzeo torbo pa šibo i po tmici šo k prvomi sosidi. Komaj sam obišo nekoliko hiž, že sam najšo prijatele, i tak šo dale po vesi, če so mi glih mati pravili, ka samo k sosidom smem iti. Gda se je začno beliti den, že smo meli pune torbe orehov, pogač, pa tudi krajcari v žepi so nej falili. Ali na mojo nesrečo, v več mestaj smo dobili tudi palinko. (To so nam ponüvale većinom stare babice, ka nam prej nede mrzlo če

B:

Lacijeva zgodba.

II.

V vasi je bila napol podrta koča. V njej je živel človek moški, ki pravzaprav tudi ni vedel, čemu živi. Nanj je upala uboga ženska. Hotela sta se vzeti, pa sta zmeraj odlagala na drugo leto, ko si kaj spravita, da bo življenje potem tem lepše. A spravila si nista nikdar ničesar, ker je on sproti vse zapravljal, kar mu je ona prinašala. Sam je bil velik lenuh. Ona mu je mnogo znosila, kar je prislužila, zase je obdržala le toliko, da je skromno prehranila sebe in otroka. Njemu pa ni bilo nikoli dosti. Zato jo je silil, naj krade, če že ne more več zaslužiti. Sirota je bila prisiljena, da te svoje slabe navade ni mogla odpraviti. Fantka je dala za pastirja, pa ni mogel dolgo ostati, ker je začel krasti. Podedoval je nesrečno lastnost svoje matere. Odvadi ga ni nihče, niti poskusil ni nihče ga odvaditi. Ko so opazili, kaj dela, so ga spodili. Njegovo mater so nekoč tako natepli, ko so jo zalotili pri kraji, da je sirota zbolela in čez teden dni umrla.

mo pili.) S početka sam se brano, zato ka so mi oča doma vsigdar pravili, ka je palinka za deco čemer. Ali kak so moji prijatelji vzeli pa pili, tak sam si mislo tudi, ka je to nej istina, ka bi palinka bila čemer, pa sam tudi jaz pio. To nevem kelko štamplinov sam spao, ali gda smo se napotili proti domi, so mi noge postanole slabe tak, če bi z kukoršča bile, a jezik pa trdi kak kamen. Prijatelji so bili nekaj starejši od mene, pa njim je zato nej tak škodilo kak meni. Eden čas sam šo za njimi, ali nej smo ešče prišli na pol poti, že so mi noge ščista odpovedale. Bilo je preveč mrzlo, i moji prijatelji nej so pazili na mene, nego so samo vküp potegnjeni korakali naprej, ka bi prle prišli domo. Prijatelji so šli, jaz siromak pa niti stopaja sam več nej mogeo napraviti naprej. Trüdo sam se, ka bi zvao za pomoč, ali jezik je bio tak trdi, ka ga je nej bilo mogoče obrniti v vüstaj i tak sam bio prisiljen iti v sneg. Gda sam že bežo v snegi, se mi je s početka vidilo, ka se celi svet obrača okoli mene. Malo zatem že sam več nej znao za sebe, samo

telko se ešče spominam, ka so prišli moji prijatelji, šteri so na mojo srečo v pamet vzeli, ka sam nej med njimi, po mene. Kak so me spravili domo, to nevem, zagvüšno so me mogli vleči kak sani, zato ka sam iti tak nej mogeo. Spao sam do večera, pokeč so me mati nej prebüdili, ka bi šo večerjat. Bio sam jako zmantrani, telo mi je bilo desetkrat zmetnejše kak navadno, a v glavi mi je pa brnelo, kak na bajzi strüne. Po tistom sam dugo časa nej mislo na palinko, kak tudi nej na sosidovoga psa, šteri me je ednok vjo, gda sam ga dražo. Oča so meli prav: „Palinka je nej za deco“. Starim kakpa ne škodi tak, ali njim tudi ne škodi močna pipa, niti močna бага. Brez alkohola sam se prav dobro počüto, pa bi tudi lejko do smrti ostao brez njega. Ali svet, med šterim sam živo, me je na vsakšem stopaji vodo k neprijatelji alkoholi. Preci časa je še minolo od mojega prvoga srečanja s tem neprijateljom, i od tistoga časa se če duže bole na reci svečava, zato, ka se ga ogiblem kak vrag žegnane vode.

Preje trg Svobode, sedaj Vetrinjska ul. št. 30.

SEMENA
vsakovrstna kakor: travna, deteljna, zelenjadna in cvetlična, posebno pa za
PESO neprekosljive kakovosti in kaljivosti Vam
priporoča v nakup staroznana tvrdka **M. BERDAJS**
Ustanovljena 1869. **MARIBOR** Tel. 23-51 (interur.)
CENIKI NA RAZPOLAGO!

Dühovna priprava dekeo za Euc. kongres.

Glavni namen kongresa je notrašnja prenovitev i dühovno prerčenje posameznika i družbe v svetlobi Presv. Reš.Tela. A samo tak, če bomo šli Eucharističnomi Kralji s pripravljenimi i čistimi srci proti, se bomo lahko uvrstili v njegov Zmagoslavni sprevod i tak manifestirali za Njegovo kralstvo na zemli. Zato je katoliška akcija izdala posebna predavanja za dekle, kak predpripravo za kongres. Dekle naj si jih naročijo najbolše skupno, pri gdč. Eli Bartol, Ljubljana, Tyrševa cesta 46.

Srednješolska mladina na Euc. kongresi.

Iz srednješolske mladine nam raste naraščaj. Kakša je mladina, takše bo življenje naroda v bodočnosti. Zato se mladina naj kongresa udeleži v kem vekšem številu. Že zdaj se vršijo predpriprave za kongres po vseh varašaj. Zato dijaki, na plan!

Živeo Kristuš Krao!

Zastopnike iščemo za ljudska zavarovanja. Plačamo ugodno provizijo. — Ponudbe na naslov „**DRAVA**“ zavarovalna zadruga, MARIBOR, Trg Svobode 6.

SAMO 143.- DIN.

Št. 75795. Elegantna hromasta vöra na roko z finim pravim švicarskim strojom, v kamenji **143.-**
Št. 75796. Ista z radium svetlečimi številkami i kazalcem **154.-**
3 LETNA PISMENA GARANCIJA!
Rizike nega, izmenjava dopuščena ali se pa penez povrne.
CENIK BREZPLAČNO i poštnine prosto.
H. SUTTNER, LJUBLJANA 757.
Lastna protokolirana tvornica v Švicarskom.

Preselitev trgovine.

Cenj. odjemalcom dam na znanje, da preselim s **1. APRILOM 1935** svojo filijalko trgovino z ledrom iz Beltincev v **TURNIŠČE v hš. 112 (Karikova hiša).**

Z ednim naznanjam vsem gg čevlarom, remenarom, lastnikom mlinov i mlatilnic, da sem svojo zalogo ledra, čevlarskih potrebščin, strojnih i šivalnih remenov ešče bole izpopuno ino je davam **vse falej.**

Z odličnim spoštovanjem
BADER HERMAN
trgovina ledra
DOLNJA LENDAVALA.

Ni učakala boljše bodočnosti, kakor je neprestano upala. In kakor da so se ljudje sramovali svojega prejšnjega ravnanja, so jo lepo pokopali, kot se spodobi. Kaj je storila in kdo je bil pravzaprav tega kriv, o tem niso potem več premišljali. V kratkem so pozabili nanjo. Niso pa vedeli, kam bi z njim otrokom. Nihče si ga ni upal vzeti k sebi za pastirja, vsakdo se je bal, da bi še otroke pohujšal. Fantek pa je živel sam kakor je mogel in znal, spal je tam, od koder ga ni nihče pregnal, jedal je, kar je kje slučajno dobil. Ko je bil nekoč hudo lačen, si je drznil spet nekaj ukrasti, a so ga zalotili in kaj so hoteli drugo z njim kakor, da so ga natepli. On jim je to zameril in je izginil iz tistega kraja, odšel je in se sedaj potika drugod.

Laci je prenehal, si globoko od-

dahnil in jezno pljunil, ko da bi ga vse to zelo dražilo. Neka boleš se mu je odražala v besedah proti koncu pripovedovanja.

Meni se je ubogi fantek ves čas pripovedovanja močno smilil, le to me je dražilo, zakaj je kradel, zakaj ni lepo prosil.

Pa nisem utegnil dolgo o tem premišljati, ker kovač Janči so se dvignili in to je bil znak za konec našega lepega večera.

Prvo, kar je bilo zdaj potrebno, smo imeli mi otroci storiti: čim prej se zgubiti domov.

Odšli smo tiho in zamišljeno. Nebo je bilo že močno zvezdnato, le na daljnem zapadu je blestel zadnji odsev večerne zarje.

Če se še zdaj kdaj spomnim na otroške dni, postanem vselej otožen, ker zdaj ni več tako lepih večerov.

Banque S. Baruch et Cie, 11, Rue Auber 11, PARIS — 9e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrš vseh bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-68, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-19